

Aktuellt inom
landsbygdsprogrammet inom området
”Minskad klimatpåverkan och
förnybar energi”

med fokus

kompetensutveckling

Anna Hagerberg
Rådgivningsenheten söder Alnarp

Landsbygdsprogrammet 2014-2020

Landsbygdsprogrammet ska bidra till målen för EUs 2020-strategi som kortfattat ska ge:

- smart tillväxt - utbildning, forskning, innovation
- hållbar tillväxt - miljö, **klimat och energi,**
konkurrenskraftig koldioxidsnål ekonomi
- tillväxt för alla - nya jobb och bekämpa fattigdom

Total budget ca 36 miljarder

Klimatumaningar

Högre krav från
samhället..

Anpassning

till förändrat
klimat

Minska utsläppen
av växthusgaser

**Ökad
efterfrågan på:**

Klimatmärkta
& "klimatsmarta"
produkter

Långsiktigt
hållbar
produktion

Produktion av
bioenergi

Minskat beroende
av fossil energi

... mer matproduktion och bättre lönsamhet samtidigt?

Klimatutmaningar

Högre krav från
samhället..

Ökad
efterfrågan på:

Anpassning

till förändrat
klimat

Minska utsläppen
av växthusgaser

Klimatmärkta
& "klimatsmarta"
produkter

Långsiktigt
hållbar
produktion

Produktion av
bioenergi

Fokus i
Greppa
näringen

Minskat beroende
av fossil energi

... mer matproduktion och bättre lönsamhet samtidigt?

Kompetensutveckling inom "Minskad klimatpåverkan och förnybar energi"

Emelie Karlsson & Anna Hagerberg

Jordbruksverkets rådgivningsenhet, Alnarp
Vi samarbetar nära med Greppa Näringen

Fokusområden i LB 2014-2020

Konkurrenskraft, omstrukturering och diversifiering 2a

Starta jordbruk 2b

Djurvälfärd och kort livsmedelskedja 3a

*drygt 60%
av budget
till Miljö-
Jordbruk*

Miljö i jordbruket 4abc

Energieffektivisering och förnybar energi 5bc

Minska utsläpp av växthusgaser och ammoniak 5d

Miljö i skogsbruket 4abc

Nya jobb och diversifiering 6a

Lokal utveckling på landsbygden 6b

Bredband 6c

Landsbygdsprogrammet ska genomföras enligt

förordningen (EU) nr 1305/2013 & föreskriften SJVFS 2016:19. Budgeten är indelad efter insatsområden med "åtgärder" och "delåtgärder".

Kompetensutveckling 588 miljoner

- kompetensutveckling (1.1) *grupprådgivning till lantbrukare*
- **demonstrationer och information (1.2)** *rådgivningsunderlag & verktyg*

Rådgivning 316 miljoner

- rådgivningstjänster (2.1) *enskild rådgivning till lantbrukare*
- **fortbildning av rådgivare (2.3)**

33 § Stöd inom fokusområdet 5c kompetensutveckling för energieffektivisering och förnybar energi - stöd får lämnas till aktiviteter som

1. bidrar till att öka kunskaperna om och stimulera användning av **klimateffektiva eller energieffektiva tekniker** eller metoder,
2. bidrar till att öka kunskapen om **energieffektivisering** eller **produktion eller användning av förnybar energi**
3. handlar om **hur företagen kan bidra till ett mer resurseffektivt jordbruk** genom ökad användning av **avfall, rest- eller biprodukter till energi**.

Källa: föreskriften SJVFS 2016:19

34 § Stöd inom fokusområdet 5d,

kompetensutveckling för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak,

Stöd får lämnas för aktiviteter som handlar om

1. allmän kunskapshöjning om **kvävet** eller **kolets kretslopp** på gården,
2. åtgärder i växtodling eller djurproduktion som **ökar resurseffektiviteten** och minskar övergödningseffekter i vatten eller hav,
3. att bättre **anpassa utfodringen** till husdjurens behov av näringsämnen,
4. att anpassa **gödslingen** med stall- eller mineralgödsel till grödornas växtnäringsbehov,
5. att **röta stallgödsel**, eller
6. att förbättra metoderna **för lagring eller spridning** av stallgödsel.

Källa: föreskriften SJVFS 2016:19

Särskild pott för kompetensutveckling ”Minskad klimatpåverkan & förnybar energi”

Aktuell budget:
totalt 44 miljoner

Övergripande mål:

Energi- och
klimatsmarta
landsbygdsföretag
för en hållbar
utveckling

BUDGET

Preliminärt förslag ändring budget vid programändring 2017

Rådgivning, kompetensutveckling – energi och klimat

Av totalt 44 miljoner kr fördelning så att

- 12 miljoner kr för utlysning el upphandling till kurser och andra gruppaktiviteter
- 2 milj + 13 miljoner kr enskild rådgivning
- ytterligare 5 miljoner kr till ”demo info” utveckling av underlag och rådgivningsverktyg
- 11,2 miljoner kr för demonstrationer och information
- 0,8 miljoner kr för att fortbilda rådgivare

”vision”

”Den klimatsmarta gården”

Vi ska stimulera konkurrenskraftiga klimatsmarta företag som bidrar till att minska växthusgasutsläppen i samhället. Det bidrar vi till genom kompetensutveckling inom företagen kring hur jordbruket kan

- bli mindre beroende av fossil energi och energieffektivisera
- producera långsiktigt hållbar bioenergi
- producera livsmedel och foder med låga klimatavtryck
- förbättra sin konkurrenskraft genom miljöprofilering

Hur minskar
vi jordbrukets
klimatpåverkan?

Hög, jämn produktion
i förhållande till
insatta resurser av
kväve och energi

- Producera förnybar energi

Fleråriga
Energigrödor
& Biogas

- Fossilfritt jordbruk
- Foder & gödsel med låga klimatavtryck

I arbetet ska vi

- vi ta vara på erfarenheter och kunskaper som tagits fram av olika aktörer inom energi- och klimatområdet i det förra LB-programmet.
- delta i och bidra aktivt i nätverk inom området

Vi ska samarbeta med

- andra pågående projekt
- länsstyrelserna
- andra avdelningar på divisionen Främjande & förvaltning
- bransch- och rådgivningsorganisationer och forskare

Komplettera

Investeringsstöd i LB (150 miljoner till miljö/klimat)

och gödselgasstöd (budget gödselgasstöd 2015-2023:

355 miljoner, högst 40 öre per kWh)

Hittills..

- **Upphandling kurser i sparsam körning för lantbrukare i hela landet** Klart i Halland, Västra Götaland, Skåne, Kronoberg, Blekinge, Kalmar, Jönköping, Värmland och Örebro. Upphandling inom kort i resten av Sverige. HIR Skåne och HS Väst
- Rådgivarkurs Fossilfria drivmedel 16 nov i Skara
- Fältvandringar, seminarier. Poppel & hybridasp hölls i fyra län 2016. Tre eller fyra län till 2017. Per-Ove Persson i Skara.
- Kalkyler för energigrödor Håkan Rosenkvist,
- Medverkan mässor på Borgeby & Brunnby
- Samordning samarbetsåtgärdsprojekt
- Behovsanalys - Vad finns att göra?

Härnäst...

Energieffektivisering – sparsam körning

- Kurs för utbildare i sparsam körning 22-23 mars, Christer Johansson
- Kurs för energirådgivare och byggrådgivare kring ventilation april?

Biogas och förnybart

- Utveckling av rådgivning inom BIOGAS både enskilt och i grupp mm

Energigrödor

- Poppel och hybridasp – fältvandringar, tre eller fyra län till 2017.
Per-Ove Persson i Skara.
- Salix m fl energigrödor, Ekonomiska kalkyler för energigrödor,
Håkan Rosenkvist, telefonrådgivning vid behov,
gödselrekommendationer? mm

Samarbete med Greppa just nu ;

- Energikollen (VERA, modulansvar Emelie Karlsson)
- Kan vi klimatanpassa startbesöket?
- Utveckling av klimat- och energirådgivning, underlagsmaterial & verktyg

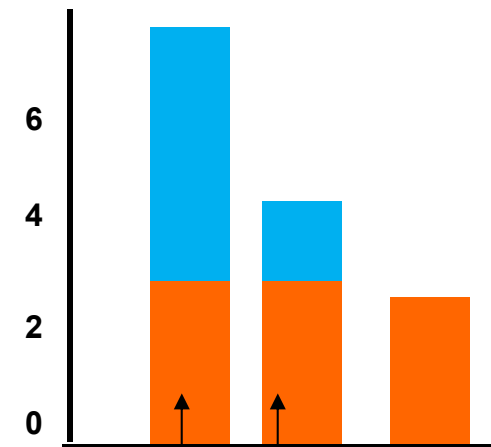
**Vad behövs för att få fart på
intresset för energi- och
klimatåtgärder?**

för rådgivare lantbrukare?

Vad saknas....?

Varje kilo kväve spelar roll för klimatet

Ett sparad kilo kväve
minskar utsläppen mer än
en sparad liter diesel

1 kg mineralgödsel

"Klimat-deklarerad"
prod. med
bästa teknik

1 liter diesel

kg CO₂e lustgas N₂O

kg CO₂e koldioxid CO₂

